

TRACTATVS DE
IVRIS ARTE,
DVORVM CLARISSI-
MORVM IVRIS CONSUL-
TORVM, IOANNIS CORASII,
ET IOACHIMI HOP.
PERI PHRISTI.

Quibus instituuntur legum studiosi, vniuersum
Ius populi Romani dispersum antea, diuul-
sum & dissipatum, in artis rationem,
formamque reducere.

Cum INDICE copioso.

COLONIAE AGRIPPINAE,
Apud Ioannem Gymnicum, sub Mono-
cerote. M. D. LXXXII.

Coll. Soc IESV Salm. ex dono Regum.

AMPLISSIMO; INTE-
GERRIMOQUE VIRO, D:
FRANCISCO OLIVARIO,
MAGNO GALLIAE CAN-
cellario, Ioannes Corasius
S. P. D.

Vmma tua virtus, vit
amplissime, quam sa-
lutaris Gallorum Rei
publicæ non solùm fu-
erit, verùm etiam ne-
cessaria, carendo certè
meliùs quam fruendo, & sensimus, &
intelleximus. atque id quidem tum ma-
xime, tum stabilitæ iam, & optimis à te
legibus fundatæ Reipublicæ, statum, at-
que ordinem paulatim inuerti, commu-
tarique videremus. Vix nanque dici, aut
etiam excogitari potest, quantum Iusti-
tiæ afflictæ, & veluti prostratæ squalor,
bonorum omniū luctus, studiosorum
mœror assiduus, & vniuersæ Galliæ ge-
mitus, tui desiderium, memoriamque,
indies magis ac magis renouaret. dum
hæc velut suo orbata parente, tuam fi-
dem, pietatem, & admirabilem in om-
nes Reipublicæ partes prudentiam, tan-
quam legitimi tutoris, magna sedulita-

† 2 te, susa

IOANNIS CORASII
IVRIS CONSULTI, REGII QVE
SENATORIS TOLOSAE, DE
IVRIS ARTE LIBER,
quatuor partibus conclusus.

De Iure Ciuali, in artem redigendo.

Cap. I.

VS vniuersum popu-
li Romani, in artis ra-
tionem, formamq; re-
dacturi, (quod se ali-
quando cogitasse M.
Cicero , in L. Crassi
persona scripsit:^a) ma- a Cicero. de
gnam profecto, & ar- Orat.
duam rem molimur:
dignam tamen, in qua

elaboramus, in hac fortassè via, Iuris studiosis
melius consulatur, qui vel opinionum multi-
tudine exterriti, vel præceptorum difficultate
confernati, à Iurisprudentia, omnium artium
maxima, ac veluti regina, vel à limine nonnun-
quam facilè deterrentur, aut in ea constantes,
parum promouent, immensorum multiplici-
umq; commentariorum, euolutione onera-
ti, quorum hodie magno nostro malo, tanta
est copia, ut eorum duntaxat nomenclaturam
facere penè sit infinitum. Institutum meum
scio, in deteriorem partem rapient inepti qui-

a dam,

IOACHIMI HOPPERI
PHRISII IVRECONSULTI
CLARISS. DE IURIS AR-
TE, Libri tres.

De Iuris Arte. Lib. I.

E V S Optimus Maximus duo nobis adiungens artiū, disciplinārumque genera, quibus nos, vitamque nostram tueri, & in omnes partes confirmare possimus: unum quidem genus constulit, quod ad vitæ nostræ cultum, & earum rerum, quibus quotidiè utimur, facultatem & copiam pertinet: alterum verò, quod in ijs indagandis exquirendisque versatur, quæ rectè iusteque viuendi vias continent, quæq; hominem conciliant homini, & ad religionis, & ad communis vitæ societatem. Et quidem cùm tota humana natura partim corpore constet, partim animo: admirabili quadam ratione comparatum est, vt illud genus è mortali & caduca natura desumptū, cum beluis nobis & feris animantibus sit commune: hoc verò, è perpetuis: illis & sempiternis ignibus delibatum, & cum ipso animo à Deo ingeneratum, efficiat vt cùm dijs immortalibus putandi simus, & eorū agnatione & gente, sive stirpe teneamur. Sed sunt huius rursum duæ facultates, regales planè & propriè diuinæ, it que in rebus omni-